

Värmlands befolkning 2040

Justering juni 2021

Ansvarig verksamhet	Regional utveckling
Kontakt	Anna-Karin Tollin, analytiker
Datum	2021-06-07
Diarienummer	RUN/190719
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehåll

Innehåll	3
Inledning	4
Värmlands län	5
Kommunerna i länet	8
Om statistiken.....	10
Information om statistikens framställning	10

Inledning

Detta är en justering av de befolkningsprognoser som Region Värmland gör och som baseras på SCB:s regionala befolkningsframskrivningar. Anledningen bakom uppdateringen är att SCB justerat de antaganden som framskrivningarna bygger på, och detta innebär stora förändringar i den förväntade befolkningsökningen för Värmlands del. I den prognos som släpptes hösten 2019 förväntades en folkökning på ca 15 500 personer till 2040. Efter att SCB justerade sina antaganden 2020 halverades denna siffra, till strax över 6 600 personer. Efter de justeringar som skett nu prognosticerar SCB en negativ folkökning för Värmland, en minskning av folkmängden med -3 500 personer till 2040. Den största anledningen till detta är den minskade utrikes inflyttningen. SCB sammanfattar kopplingen mellan de senaste årens minskade invandring med den förväntade folkökningen på ett bra sätt på sidan 6 i denna rapport: "Sammanfattningsvis kan man säga att tidigare har den utrikes omflyttningen bidragit till folkökningen, men i framtiden beräknas den utrikes omflyttningen inte längre motverka en folkminskning."

De kommuner som förväntas växa till 2040 är Hammarö (+12%), Karlstad (+7%) och Kil (+1%), medan övriga 13 kommuner förväntas få en mindre folkmängd till 2040 än de har idag.

Observera att samtliga texter, tabeller och figurer i denna justering kommer från SCB:s rapport *Den framtida befolkningen i Sveriges län och kommuner 2021–2040 Demografiska rapporter 2021:3*¹.

Region Värmland publicerar en större befolkningsprognos var tredje år. Övriga år publiceras justeringar till befolkningsprognosen där SCB:s nya framskrivningar sammanfattas. Samtliga prognoser och justeringar publiceras på Region Värmlands webbplats².

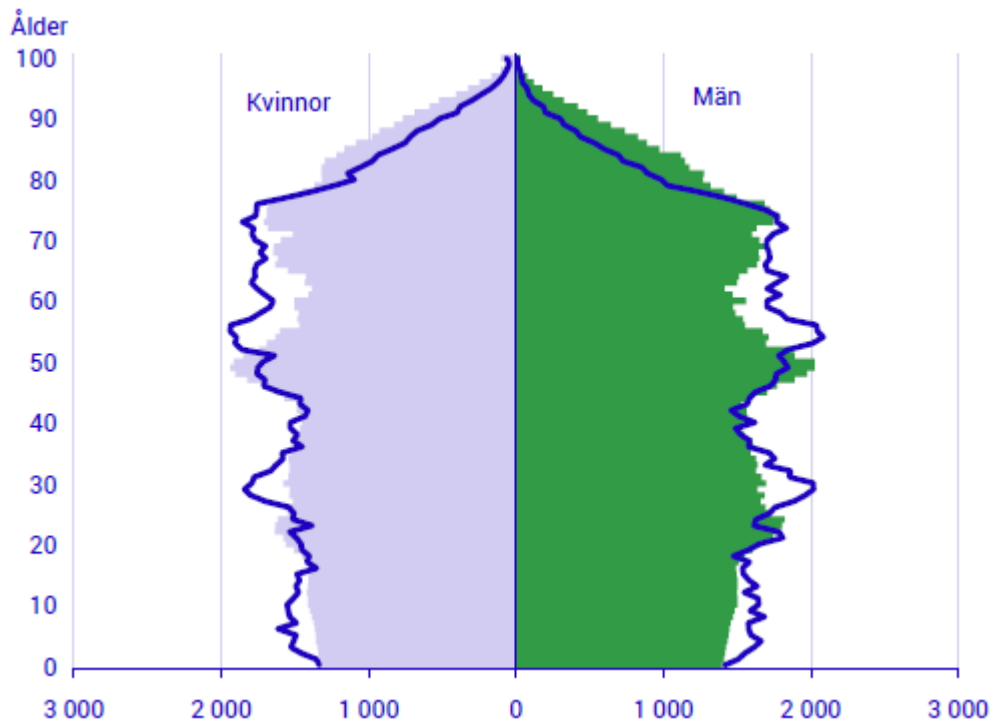
¹ https://www.scb.se/contentassets/029afdaf618d456ba73bd64b623c6878/be0401_2021i40_br_be51br2103.pdf

² <https://regionvarmland.se/utveckling-tillvaxt/hamta-material/rapportserien/>

Värmlands län

År 2040 beräknas det bo knappt 280 000 personer i Värmlands län. Det är 3 500 färre, eller en minskning med drygt 1 procent jämfört med år 2020. Folkmängden beräknas minska i de flesta åldrar 75 år eller yngre men beräknas öka med cirka 10 000 i åldrarna däröver. År 2020 var 49,6 procent av befolkningen kvinnor och 50,4 procent män. År 2040 beräknas andelen män att öka något till 50,6 procent.

År 2040 beräknas medelåldern i länet vara 46,1 år för kvinnor och 44,6 år för män, vilket är en högre medelålder än i riket. Det är en ökning med 1,3 år för kvinnor och 1,9 år för män jämfört med år 2020. Det är en lägre ökning än i riket som helhet.

Figur 1: Befolkningspyramid år 2040, blå linje år 2020, Värmlands län

Förändringarna i befolkningens åldersstruktur ses tydligt i tabellen nedan. Åldersgruppen 25–64 år kan ses som de mest yrkesaktiva åldrarna. Idag är 49 procent av befolkningen i Värmlands län mellan 25 och 64 år. Andelen beräknas minska till 46 procent år 2040, vilket är en lägre andel än i riket som helhet (49 procent). Barn och unga mellan 0 och 24 år utgör 27 procent av befolkningen i länet idag och andelen beräknas vara densamma år 2040. Andelen yngre äldre, personer i åldrarna 65–79 år, väntas minska något från knappt 18 till drygt 17 procent av befolkningen under samma period medan åldersgruppen 80 år och äldre beräknas öka från knappt 7 till 10 procent.

Ålders- klass	År 2020		År 2030		År 2040	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0–15 år	49 200	17	46 400	17	45 400	16
16–24 år	27 700	10	29 300	10	28 800	10
25–64 år	137 700	49	130 500	47	128 900	46
65–79 år	49 600	18	48 100	17	48 200	17
80+ år	18 700	7	25 800	9	28 000	10
Summa	282 900	100	280 100	100	279 400	100

Tabell 1: Befolkning i olika åldersklasser, år 2020, 2030 och 2040 i Värmlands län

Under perioden 2021–2040 beräknas det i genomsnitt födas 2 600 barn per år, vilket är en minskning jämfört med de senaste tio åren (se tabell 2). Antalet avlidna beräknas öka till 3 300 personer per år under perioden 2021–2040 jämfört med 3 100 personer per år under de senaste tio åren. Det senaste decenniet är det fler som har avlidit än som fötts i länet och det väntas också vara så i framtiden. De kommande decennierna beräknas det vara fler som lämnar länet för att flytta till någon annan del av Sverige än vad som beräknas flytta till länet från övriga Sverige. Fortsatt väntas fler att invandra till än utvandra från länet, men inte i samma omfattning som under det senaste decenniet.

Sammanfattningsvis kan man säga att tidigare har den utrikes omflyttningen bidragit till folkökningen, men i framtiden beräknas den utrikes omflyttningen inte längre motverka en folkminskning. I tabellen nedan är de framtida årsgenomsnitten uppdelade på två tioårsperioder.

	Genomsnitt 2011–2020	Genomsnitt 2021–2030	Genomsnitt 2031–2040
Födda	2 800	2 600	2 600
Döda	3 100	3 200	3 400
Födda – Döda	-300	-600	-800
Inflyttning från övriga Sverige	5 900	6 100	6 400
Utflyttning till övriga Sverige	6 700	6 500	6 500
Netto inrikes omflyttning	-700	-400	-100
Invandring	3 100	1 700	2 000
Utvandring	1 100	1 000	1 200
Netto utrikes omflyttning	2 000	700	800
Folkökning per år	1 000	-300	-100

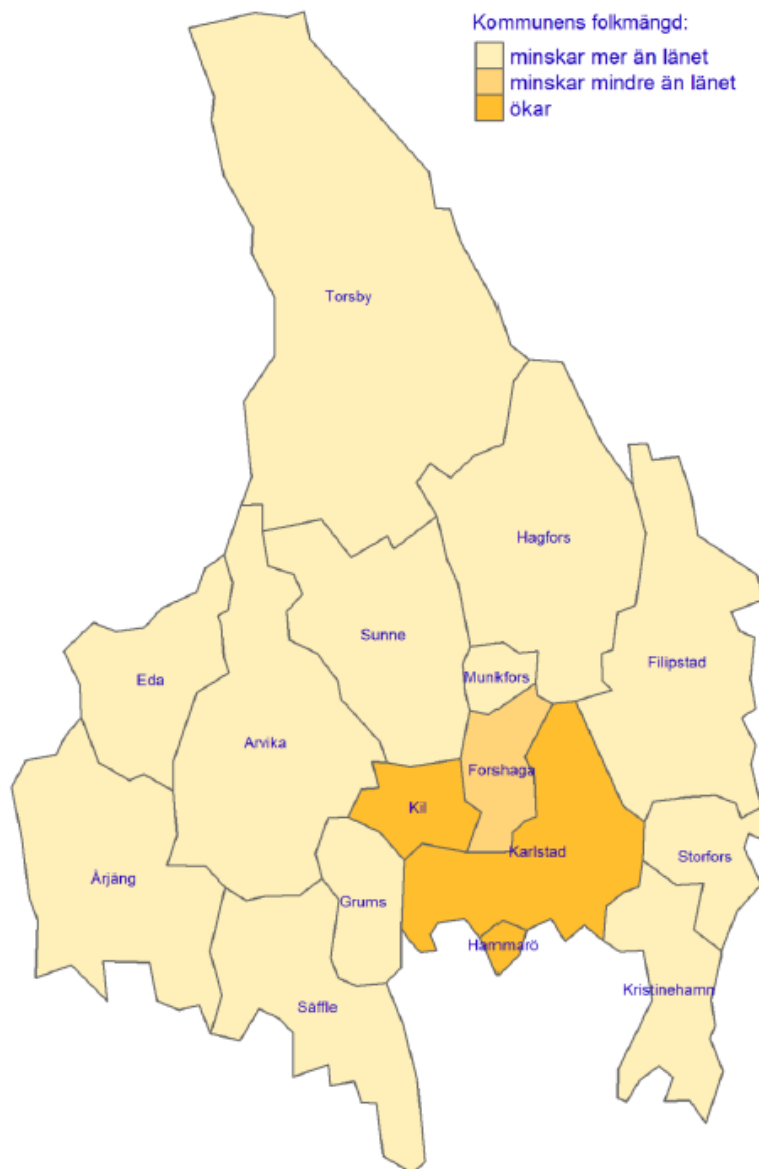
Tabell 2: Befolkningsförändringar, årliga genomsnitt. Värmlands län

Idag är 14 procent av befolkningen i Värmlands län utrikes födda och andelen beräknas vara ungefär densamma även år 2040. Det är en lägre andel än i riket som helhet. Medelåldern beräknas öka mer för utrikes födda än för inrikes födda. År 2040 beräknas medelåldern i länet vara 45,0 år för inrikes födda och 47,7 år för utrikes födda jämfört med 44,1 år respektive 41,8 år 2020.

Kommunerna i länet

Folkmängden beräknas minska i alla kommuner utom tre mellan 2020 och 2040. I Hagfors beräknas folkmängden minska med 18 procent och även i Torsby, Storfors och Filipstad beräknas en minskning med mer än 10 procent. I Karlstad, Hammarö och Kil beräknas folkmängden öka. Den största ökningen i antal väntas i Karlstads kommun som beräknas bli knappt 7 000 personer fler än idag. Den största procentuella ökningen väntas i Hammarö kommun som beräknas öka med 12 procent till år 2040.

Av kommunerna i Värmlands län är det störst andel kvinnor i Karlstad (50,4 procent) och störst andel män i Storfors (52,6 procent) idag. År 2040 beräknas andelen kvinnor vara högst i Hammarö (50,8 procent) och andelen män vara högst i Hagfors (54,6 procent). Andelen av befolkningen som är född utomlands är högst i Eda, både idag och år 2040. Andelen beräknas öka från 28 till 30 procent. I Hammarö och Kil är andelen lägst och år 2040 beräknas knappt var tionde vara utrikes född i dessa två kommuner.

Figur 2: Procentuell befolkningsförändring i kommunerna i Värmlands län jämfört med länet

I hela länet väntas andelen yngre och andelen i de mest förvärsaktiva åldrar bli lägre samtidigt som andelen äldre väntas bli högre år 2040 jämfört med idag. I de flesta kommuner är det samma mönster, men fyra kommuner avviker. I Säffle, Munkfors och Hagfors ökar andelen barn och unga och i Filipstad är andelen barn och unga oförändrad mot idag. Storfors är den kommun där andelen äldre beräknas att öka mest och år 2040 väntas nära 36 procent av befolkningen vara 65 år eller äldre. Hagfors och Torsby är två andra kommuner där över en tredjedel av folkmängden beräknas vara 65 år eller äldre år 2040. Idag är Karlstad den enda kommun där över hälften av befolkningen är i åldrarna 25–64 år men år 2040 beräknas det inte vara över 50 procent i de mest förvärsaktiva åldrarna i någon kommun i Värmlands län. Hammarö är idag och väntas att även 2040 vara den kommun i länet med högst andel barn och unga och lägst andel äldre.

Kommun	2020				2040			
	0-24	25-64	65+	Antal	0-24	25-64	65+	Antal
Arvika	26	47	27	25 900	25	45	29	24 300
Eda	25	50	25	8 600	25	49	27	8 400
Filipstad	27	45	28	10 500	27	42	32	9 200
Forshaga	29	48	23	11 500	29	45	26	11 500
Grums	25	48	26	9 000	25	45	30	8 500
Hagfors	22	48	30	11 500	22	45	33	9 500
Hammarö	31	49	20	16 700	31	48	22	18 600
Karlstad	29	50	20	94 800	28	48	24	101 500
Kil	28	48	25	12 100	27	46	27	12 300
Kristinehamn	25	48	27	24 200	25	45	31	22 900
Munkfors	25	47	28	3 700	26	43	31	3 600
Storfors	24	46	29	4 000	22	43	36	3 500
Sunne	26	49	25	13 300	25	43	32	12 400
Säffle	26	46	27	15 400	26	42	31	14 100
Torsby	23	47	29	11 500	22	44	33	9 800
Årjäng	26	49	25	10 000	25	46	29	9 500
Värmlands län	27	49	24	282 900	27	46	27	279 400

Tabell 3: Befolkningen i olika åldersklasser, år 2020 och 2040, kommuner i Värmlands län. Procent och antal

Om statistiken

Beräkningarna utgår från folkmängden den 31 december 2020. Till den folkmängden läggs, för respektive län, det beräknade antalet födda, invandrare samt de som flyttar till länet från ett annat län i Sverige. Antalet avlidna, utvandrare och de som lämnar länet för ett annat län i Sverige dras bort.

Hur många som föds beror bland annat på hur många kvinnor i barna-födande åldrar det finns i länet. Antalet avlidna blir fler om det finns många äldre i länet och antalet som utvandrar eller lämnar länet för ett annat län i Sverige beror på hur många det finns i de åldrar då många vanligtvis flyttar.

I befolkningsframskrivningarna strävar vi efter att länen ska summera upp till riket³ för folkmängden, födda, döda, invandring och utvandring för varje kön och i varje åldersklass samt för inrikes/utrikes födda. Motsvarande gäller även för kommunerna som ska summera upp mot respektive län. Det innebär även att det inrikes flyttningsnettot för alla län/kommuner totalt ska bli noll.

Beräkningen av det framtida antalet födda, döda och antalet som flyttar bygger på att den tidigare observerade utvecklingen fortsätter framöver. För varje enskilt län respektive kommun används olika metoder och olika långa historiska årsintervall som underlag för de beräkningar som görs. Den modell som används i framskrivningen för länet/kommunen väljs utifrån ämneskunskap i kombination med de antaganden som historiskt visat sig ge bäst resultat för totalbefolkningen.

Kommunernas egna planer eller mål för till exempel bostadsbyggande är inte beaktat i beräkningarna.

Information om statistikens framställning

Beräkningarna tar sin utgångspunkt i folkmängden i respektive län/ kommun, fördelad på ettåriga åldersklasser, i slutet av ett kalenderår. Med antaganden om barnafödande, dödlighet, inrikes och utrikes flyttningar för kommande år beräknas folkmängdens storlek i slutet av nästa år. Denna framskrivna befolkning utgör i sin tur utgångspunkten för beräkningen av folkmängden vid slutet av nästföljande år.

För att ta fram antaganden används historiskt utfall från SCB:s Registret över totalbefolkningen (RTB) tillsammans med underlag, risker och resultat från rikets framskrivning⁴. Komponenterna fruktsamhet, inrikes inflyttning, inrikes utflyttning, invandring och utvandring beräknas utifrån olika matematiska modeller och olika årsintervall för varje län/kommun. Den modell som används i framskrivningen för länet/kommunen väljs utifrån ämneskunskap i kombination med de antaganden som historiskt visat sig ge bäst resultat för totalbefolkningen.

Först beräknas befolkningsframskrivningar för alla län och därefter för kommunerna.

Framskrivningarna för länen konsistensjusteras mot framskrivningen för riket och kommunerna konsistensjusteras i sin tur mot respektive läns framskrivning. Detta innebär att vi strävar efter att länen ska summera till riket för hela folkmängden, födda, döda, invandring och utvandring för varje kön och i varje åldersklass samt för inrikes/utrikes födda. Motsvarande gäller även för kommunerna som ska summera upp mot respektive län. Det innebär även att det inrikes flyttningsnettot för alla län/kommuner totalt ska bli noll.

Fruktsamhet

De antaganden som görs om fruktsamhet utgår ifrån födelsetal från framskrivningen för riket som nivåjusteras för respektive län och kommun baserat på ett årsintervall på 9 år tillbaka i tiden.

Dödlighet

De antaganden som görs om dödlighet utgår ifrån dödligheten från framskrivningen för riket och nivåjusteras med SMR-tal för respektive län och kommun utifrån de tio senaste åren. Nivåjusteringen

³ SCB: Sveriges framtida befolkning 2021–2070, Demografiska rapporter 2021:1

⁴ SCB: Sveriges framtida befolkning 2021–2070, Demografiska rapporter 2021:1

är uppdelad i fyra grupper: män 20–64 år, män 65–99 år, kvinnor 20–64 år och kvinnor 65–99 år. Åldersgrupperna 0–19 år samt 100 år eller äldre nivåjusteras inte, för dessa grupper används rikets dödlighet.

Inrikes inflyttning

Tre olika metoder för att beräkna inrikes inflyttning används:

- Relativ inflyttning – hänsyn tas till rikets framtida befolkningsutveckling och justerar fördelningen med den framtida befolkningsökningen
- Inflyttningsrisker – Inflyttningsrisker beräknas för respektive län och kommun och används tillsammans med framskrivningen för riket. Riskpopulationen för inflyttningsrisker är övriga riket
- Medelvärde av historiskt utfall

Utifrån ämneskunskap testades årsintervall på 6 och 9 år för respektive modell. I granskningsarbetet valdes slutligen att basera modellerna på ett årsintervall på 9 år.

De inrikes flyttarnas åldersfördelning baseras på sannolikheter som beräknas för respektive län/kommun, kön och inrikes/utrikes födda. Sannolikheterna beräknas utifrån ett årsintervall på 9 år tillbaka i tiden.

Invandring

För beräkning av invandring testades följande modeller:

- Andel av invandringen till riket i framskrivningen för riket – En andel baserat på historisk utfall beräknas och appliceras sedan på invandringen för rikets framskrivning
- Medelvärde för historiskt utfall

Utifrån ämneskunskap testades den första modellen med årsintervaller på 3 och 9 år och den andra med ett årsintervall på 9 år.

I granskningsarbetet utslöts slutligen den senare modellen och andel av invandringen till riket i framskrivningen för riket, med ett årsintervall på 3 år, användes för alla framskrivningar både på läns- och kommunnivå.

Invandrarnas åldersfördelning baseras på sannolikheter som beräknas för respektive län/kommun, kön och inrikes/utrikes födda. Sannolikheterna beräknas utifrån ett årsintervall på 9 år tillbaka i tiden.

Inrikes utflyttning och utvandring

De antaganden som görs om inrikes utflyttning och utvandring baseras på risker som beräknas för respektive län och kommun. Riskerna beräknas utifrån ett årsintervall på 9 år tillbaka i tiden.

Val av metod

Baserat på ämneskunskap och erfarenhet väljs ett antal kombinationer av fruktsamhet, inrikes flyttning och migration. Beräkningarna görs med olika modeller och baseras på olika årsintervall.

Med startår 2011 till år 2019 görs framskrivningar på 1, 2, 3 ... och som mest 9 års sikt med alla dessa kombinationer av parametrar för alla län/ kommuner. Prediktionsfelet beräknas för den totala folkmängden i kommunen med följande formel:

$$\text{Prediktionsfel}_{\text{startår,tidpunkt}} = \frac{|\text{Skattat värde}_{\text{startår,tidpunkt}} - \text{Faktiskt värde}_{\text{startår,tidpunkt}}|}{\sqrt{\text{Faktiskt värde}_{\text{startår,tidpunkt}}}}$$

Eftersom det finns många kombinationer av metoder och årsintervall att testa och det inte är möjligt att testa alla kombinationer på grund av beräkningstid, men även att vissa inte är lämpliga utifrån ett ämnes-perspektiv, har ett färre antal kombinationer valts ut. Valet av vilka metoder och årsintervall som ska testas utgår ifrån erfarenhet och ämneskunskap. Efter varje framskrivning görs

rimlighetskontroller av framskrivningarna vilket kan resultera i att vissa modeller och årsintervall exkluderas.

Efter den iterativa processen av framskrivningar och granskning väljs sedan modeller med lägst prediktionsfel för län och kommuner, givet de kombinationer av modeller som slutligen testats.

Mer information ges i Statistikens framställning på SCB:s webbplats, www.scb.se/BE0401, se särskilt avsnitt 2.7.

